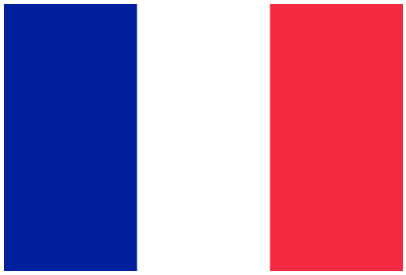
Štát - Francúzska republika (Francúzsko) :)

Dejiny

V rokoch 58 p.n.l.-476 n. l. - Galiu ovládli Rimania.
Roku 500 n. l. - sa na území Francúzska usídlili Frankovia.
V rokoch 768-814 - Franskej ríši vládol Karol Veľký (okolo roku 742-814).
Roku 895 - sa uskutočnili prvé nájazdy Vikingov.
V rokoch 1337-1453 - prebiehala storočná vojna Francúzska s Anglickom.
Roku 1431 - Angličania upálili Janu z Arku (1412-1431), bojovníčku za nezávislosť Francúzska.
V rokoch 1515-1547 - vládol František I. (1494-1547).
V rokoch 1562-1598 - prebiehali náboženské vojny medzi katolíkmi a protestantmi.
V rokoch 1643-1715 - vládol Ľudovít XIV. (1638-1715).
V rokoch 1789-1799 - prebiehala Francúzska revolúcia.
Roku 1792 - Francúzsko vyhlásilo vojnu Rakúsku.
Roku 1793 - Francúzsko vyhlásilo vojnu Británii, Holandsku a Španielsku.
Roku 1799 - sa k moci dostal Napoleon Bonaparte (1769-1821).
Roku 1803 - Británia vyhlásila vojnu Francúzsku.
Roku 1805 - Napoleon zvíťazil v Bitke pri Slavkove nad Rusmi a Rakúšanmi.
Roku 1806 - Napoleon porazil Prusov.
Roku 1807 - Napoleon zvíťazil nad Rusmi pri Friedlande.
Roku 1808 - Francúzsko obsadilo Španielsko a Portugalsko.
Roku 1812 - vpadol Napoleon do Ruska. Vpád skončil katastrofou francúzskej armády.
Roku 1813 - zvíťazili Rakúšania, Prusi a Rusi nad Napoleonom v bitke pri Lipsku. O rok neskôr bol poslaný do vyhnanstva na ostrov Elba.
Roku 1814 - k moci sa dostal Ľudovít XVIII. (1755-1824).
Roku 1815 - Napoleon sa vrátil do Francúzska. Utrpel porážku v bitke pri Waterloo. Ľudovít XVIII. opäť prevzal moc.
Roku 1900 - sa v Paríži konala Svetová výstava.
V rokoch 1914-1918 - bojovali francúzske vojská počas 1. svetovej vojny na strane Spojencov.
Roku 1939 - Francúzsko vypovedalo vojnu Nemecku.
V rokoch 1940-1942 - Nemecko okupovalo severné Francúzsko. Bolo podpísané prímerie. Vznikla kolaborantská vláda vo Vichy a Charles de Gaulle (1890-1970) zostavil exilovú vládu v Londýne.
V rokoch 1942-1944 - Nemecko okupovalo aj zvyšok Francúzska; vznikali partizánske skupiny.
Roku 1944 - sa uskutočnilo Normandské vylodenie. Prezidentom sa stal Charles de Gaulle.
Roku 1946 - po prijatí novej ústavy vznikla štvrtú republika. De Gaulle rezignoval.
Roku 1949 - Francúzsko vstúpilo do NATO.
Roku 1954 - Francúzsko opustilo Indočínu po ôsmich rokoch bojov. Vypukli boje v Alžírsku (vo vtedajšej francúzskej kolónii).
Roku 1957 - vstúpila krajina do EHS.
Roku 1958 - vznikla piata republika. De Gaulle sa vrátil do prezidentského kresla. Francúzski robotníci sa vzbúrili v Alžírsku proti vláde.
Roku 1962 - získalo Alžírsko nezávislosť.
Roku 1966 - Francúzsko vystúpilo z NATO, ale jeho ostalo politickým členom.
Roku 1968 - vypukli a po krajine sa rýchlo rozšírili rozsiahle protivládne študentské demonštrácie.
Roku 1969 - De Gaulle rezignoval po prehre v ľudovom hlasovaní. Prezidentské kreslo obsadil Georges Pompidou (1911-1974).
Roku 1974 - zomrel Pompidou, vystriedal ho Giscard d'Estaing (1926).
Roku 1981 - François Mitterand (1916-1996) sa stal prvým socialistickým prezidentom od roku 1958.
Roku 1982 - Francúzsko vyslalo mierové sily do Libanonu.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Roku 1983 - obeťou teroristického útoku sa stalo 54 francúzskych vojakov v Bejrúte.
Roku 1984 - odišli francúzski vojaci z Libanonu.
Roku 1987 - začali práce na tuneli pod Lamanšským prielivom.
Roku 1990 - Francúzsko podporilo sankcie proti Iraku. Parlament vyslovil nedôveru vláde M. Rocarda pri jej pokuse presadiť nové dane. Bol schválený zákon o zákaze zastávať úradné funkcie osobám podnecujúcim rasovú nenávisť.
Roku 1991 - bola za predsedu vlády zvolená prvá žena - Edith Cressonová (1934). Francúzske vojská sa podieľali na vojenských operáciách v Perskom zálive. Vypukli rasové nepokoje v mnohých mestách vrátane Paríža a Lyonu. Došlo k znižovaniu podpory socialistickej vlády.
Roku 1992 - Cressonová rezignovala, vystriedal ju Pierre Bérégovoy (1925-1993). Národný front získal rekordných 13 % hlasov v samosprávnych voľbách. V referende bola schválená Maastrichtská dohoda s tesným výsledkom 51 %. Vodiči blokovali 10 dní cesty na protest proti novým licenčným zákonom.
Roku 1993 - vo voľbách zvíťazila Konzervatívna strana, predsedom vlády sa stal Edward Balladour. Banque National de Paris sa stala prvým privatizovaným podnikom novej vlády. Bývalý šéf polície René Bosquet (1909-1993), ktorý počas 2. svetovej vojny spolupracoval s nacistami, bol zavraždený.
Roku 1994 - prešiel prvý osobný vlak tunelom popod La Manche.
Roku 1995 - Jacques Chirac (1932) vyhral prezidentské voľby. Uskutočnené boli teroristické útoky v krajine. Francúzsko obnovilo jadrové pokusy v oblasti Tichého oceánu.
Roku 1996 - boli pozastavené nukleárne testy.
Roku 1997 - vo voľbách zvíťazili ľavicové strany.
Roku 1999 - Francúzsko vyslalo 7 000 vojakov pod záštitou NATO do Kosova.
Roku 2002 - v prezidentských voľbách vyhral Chirac.

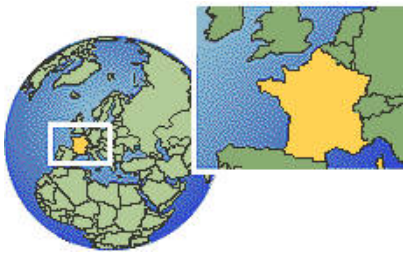
Francúzi

Románsky národ, tvoriaci 90 % obyvateľov Francúzska, mimo Francúzska žijú hlavne v severnej Afrike, Južnej Amerike a Oceánii, potomkovia francúzskych prisťahovalcov sú tzv. Frankokanaďania. Francúzština patrí k románskej vetve indoeurópskej rodiny, má asi 10 základných dialektov. Ako materinský alebo hlavný jazyk ho užíva okolo 90 miliónov ľudí.

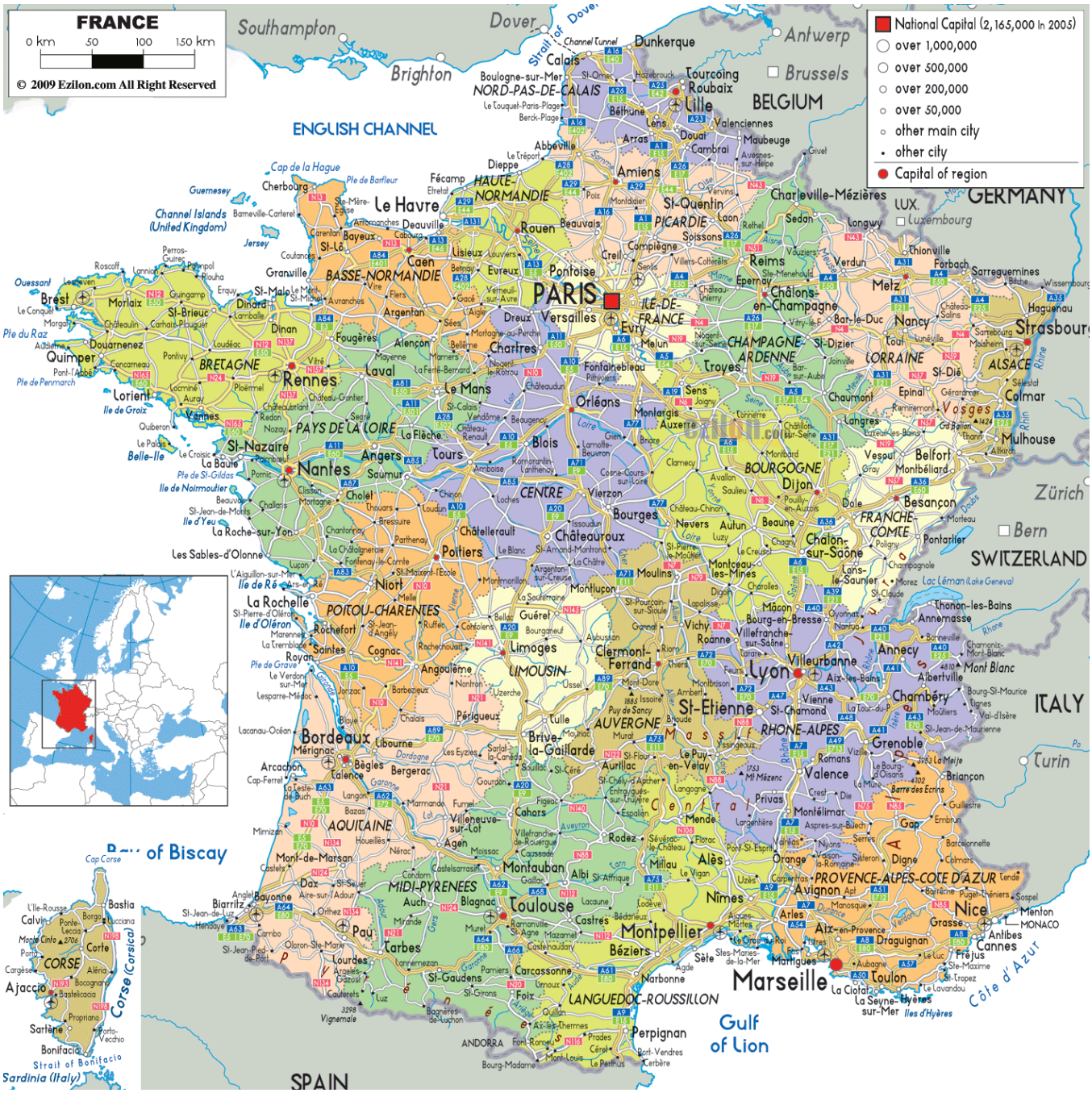
Vo vývoji jazyka sa rozlišuje 6 základných období; najstaršie písomné pamiatky sú z 8. storočia, v 16. storočí vznikol francúzsky národný jazyk, ktorého spisovná norma bola stanovená v 17. storočí. Základným etnickým prvkom Francúzov boli keltské kmene v strednej a severnej Francii (Gálovia) a kmene Ligurov na juhovýchode krajiny. V 3. storočí p.n.l. až v 1. storočí n.l. boli romanizované a na ich základoch vznikla galsko-rímska národnosť, ktorej jazykom bola tzv. ľudová latina (vulgárna). Po vpáde germánskych kmeňov v 5.-6. storočí za zmenených spoločenských a hospodárskych podmienok vznikla severofrancúzska a provensálska národnosť(Provensálci). V 12.-14. storočí prebehla ich etnická a jazyková konsolidácia (na severe rýchlejšie). So vznikom kapitalistických vzťahov sa zrýchlil proces formovania všenárodnej francúzskej kultúry a jazyka, čo bolo najviac posilnené tiež centralizáciou politickej moci. Ako národ sa Francúzi definitívne konsolidovali v 17.-18. storočí. Veriaci sú prevažne katolíci.

Mali by ste vedieť, že:

- najvyššie vyhodil do vzduchu palacinku Francúz Jean-Marie Duchet. Dosiahol výšku 8,4 metra a neporušenú ju zachytil na panvicu,
- prvý človek vystrelený z dela bol Emilio Onra v roku 1875 v Paríži.

Ako sa správať v cudzine

FRANCE
0 km 50 100 150 km
© 2009 Ezilon.com All Rights Reserved
National Capital (2,165,000 In 2005)
over 1,000,000
over 500,000
over 200,000
over 50,000
other main city
other city
Capital of region
ENGLISH CHANNEL
Southampton
Dover
Brighton
Dunkerque
Calais
Boulogne-sur-Mer
NORD-PAS-DE-CALAIS
Lille
Roubaix
Tourcoing
Antwerp
Brussels
BELGIUM
Le Havre
Cherbourg
Channel Islands (United Kingdom)
Guernesey
Jersey
HAUTE-NORMANDIE
BASSE-NORMANDIE
PARIS
ÎLE-DE-FRANCE
PICARDIE
Amiens
Rouen
Caen
Le Mans
Orléans
Chartres
Versailles
Fontainebleau
Reims
Metz
Nancy
Strasbourg
GERMANY
LUX.
Luxembourg
CHAMPAGNE-ARDENNE
LORRAINE
ALSACE
Colmar
Mulhouse
Belfort
Besançon
BOURGOGNE
Dijon
FRANCHE-COMTÉ
Zürich
Bern
SWITZERLAND
Lac Léman Lake Geneva
Brest
Quimper
BRETAGNE
Rennes
Lorient
Vannes
St-Nazaire
PAYS DE LA LOIRE
Nantes
Angers
Saumur
Tours
Blois
CENTRE
Bourges
Poitiers
Châteauroux
POITOU-CHARENTES
La Rochelle
Niort
Cognac
Angoulême
LIMOUSIN
Limoges
Clermont-Ferrand
AUVERGNE
Lyon
Villeurbanne
Grenoble
Chambéry
Annecy
RHÔNE-ALPES
ITALY
Turin
Bordeaux
AQUITAINE
Périgueux
Brive-la-Gaillarde
Saint-Étienne
Le Puy-en-Velay
Valence
Montélimar
Avignon
PROVENCE-ALPES-CÔTE D'AZUR
Marseille
Nice
Cannes
Antibes
Menton
MONACO
Côte d'Azur
Toulon
Aix-en-Provence
Arles
Nîmes
Montpellier
Béziers
Sète
Agde
Narbonne
Perpignan
LANGUEDOC-ROUSSILLON
Gulf of Lion
Toulouse
MIDI-PYRENEES
Auch
Agen
Montauban
Albi
Rodez
Mende
Cahors
Carcassonne
Pau
Tarbes
Lourdes
Biarritz
Bayonne
Mont-de-Marsan
Arcachon
Bay of Biscay
SPAIN
ANDORRA
Corse (Corsica)
CORSE
Ajaccio
Bastia
Sardinia (Italy)
Strait of Bonifacio
Ouessant
Pte du Raz
Pte de Penmarch
Belle-Ile
Ile de Groix
Ile d'Yeu
Ile de Noirmoutier
Pte de St-Gildas
Ile de Ré
Ile d'Oléron
Pte de Grave
Cap de la Hague
Pte de Barfleur
Cap Corse
Strait of Dover
Channel Tunnel

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

· James Hugnes, *Veľká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,

· Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,

· Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

Zdroje obrázkov

· Vlajky prevzaté a upravené z: http://www.statnevlajky.sk/,

· Polohy štátov prevzaté a upravené z: http://www.zemepis.com/A-Z.php,

· Mapy prevzaté a upravené z: http://www.ezilon.com/maps/.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania